

vældede, hvis der blev vedtaget et saadant Lovforslag som det, Landstinget mod 4 Stemmer, men forøvrigt med alle Stemmer har sluttet sig til, saa maa dette ogsaa ses paa en lidt anden Maade. Det er ganske vist, at man kan sige, at man offerer nogle af sine Meninger og maa opgive Noget ligeoverfor den Modstand, som findes baade i dette Thing og hos Ministeren og i det andet Thing, og man skal dog ikke bruge det Udtryk, at man er bleven aldeles overvældet eller stillede, som om der Intet var opnaaet. Det er dog en ubestridelig Sandhed, at der ved den Lov, der her foreligger, er indført Kjendskab til det oldnordiske Sprog og til den gamle nordiske Litteratur som et Fag, der skal føres igjennem i Skolerne i det Hele taget. Det staar dem naturligvis frit for at sige: Dette give vi ikke Meget for; naar vi ikke saa det, som vi ville have, give vi Intet derfor; men med al Agtelse for de Herrers subjektive Formening, maa de dog tillade ogsaa Andre at have en Mening, at sige, hvis det virkelig er et Skridt fremad — og dette kan ikke bestrides — henimod det Maal, de have sigtet til, nemlig i alt Fald at fremkalde et fyldigt og mere udbredt Kjendskab til det, hvorpaa de sætte høiere Pris, — høiere Pris kan man maasse med Føie sige, end de med Rette bør —; men De maa dog ønske, at Flere af dem, der gaa den høiere Dannelsesvei, skaffe sig Midler til at gjøre sig fortrolige dermed, selv om det ikke skulde lede til, at de skulde underkaste sig en Examen i dette Fag. Under alle Omstændigheder forekommer det mig, at naar man vil opgjøre Sagen billigt til begge Sider, bør man ikke overse dette Moment, men indromme, at det er et Moment, hvorpaa der maa lægges stor Vægt, og at det blandt Andet maa betragtes som Frugten af de Resolutioner, der ere fremkomne her i Thinget. At der indtræder en Deling, om det tvivrigt ogsaa kun bliver en Tvedeling, maa jeg tilstaa, at jeg betragtede og antog, ogsaa efter de Herrers Opfattelse, som et virkelig Fremskridt, ligesom det netop er det Hovedpunkt, hvorom det Hele dreier sig, baade Modstanden imod og Interessen for Sagen.

Jeg vil sige, at jeg betragter dette som en Smødekommen imod de Udtalelser, der fremkom fra den ærede Ordfører for et Aar siden. Endelig ser jeg ikke rettere, end at, naar man er gaaet ind paa ogsaa i Landstinget — og Udvalgets Mindretal og Ministeriet vare villige til at indromme, at der ingen Betænkelighed kunde være derved —, at de to nederste Klasser i Skolen skulde indbrages, for at en noget anden Formation af disse forskellige Undervisningsanstalter kunde indtræde, forekommer det mig underligt, at man ikke vil betragte det som en Smødekommen i den Retning, jeg har nævnt, og det forekommer mig lidet vel overveiet, naar man siger: Fire Klasser eller Tugting. Jeg maa derfor udtale, at, hvis det Resultat skulde komme frem — hvad jeg haaber —, at denne Lov skulde komme ud, synes jeg, at der vil være ikke saa faa Trostegrunde for det ærede Flertal, og at dets Medlemmer, navnlig naar de se billigt paa Sagen, maa indromme, at deres Bestræbelser ikke paa nogen Maade kunne siges at være spildte, selv om de ikke have ledet til det Resultat, som de maatte vente, dengang de affattede deres Fordringer. — Det andet Punkt gaar ud paa, . . . at en yderligere Dverveielse og fortsat Drøftelse af denne vigtige Sag maa ønskes, forinden en Undervisningslov endelig vedtages." Dette Punkt kan jeg egentlig ganske fritage mig for at sige Noget om. Det er jo Noget, som i Almindelighed tager sig godt ud at sige, at man kunde ønske endnu en yderligere Dverveielse af en Sag, inden man tager Beslutning; men hver Mand, som har med det praktiske Liv at gjøre, vil ogsaa vide, at der kan tænkes Forhold og Tidspunkter, hvor man maa sige: Nei, det er ikke dette, man maa ønske, hvis man virkelig vil have Sagen tilendebragt. Dette gjælder naturligvis under den Forudsætning, at man tror i det, der allerede er tilstede, at have Tilstrækkeligt til at danne sig et bestemt Billede af Hovedsagen i det, der er Spørgsmaal om, og tillige, at Sagen er af den Bestaafenhed, at dens nærmere Udførelse i Livet med sit fulde Ansvar maa falde paa den Bestyrelse, som skal sætte den i Værk. Jeg kan derfor heller ikke finde, at dette andet